

ԹՎԻՆԻՆԳ ՊԱՅՄԱՆԱԳԻՐ

AM/14/ENP/ST/15

Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում – փուլ II

ԱՌԱՔԵԼՈՒԹՅԱՆ ԶԵԿՈՒՅՑ

Ինովացիայի վիճակագրություն

**Գործողություն 5.5. Ինովացիայի վիճակագրության կանոնավոր
հետազոտությունների նախապատրաստում**

Առաքելությունն իրականացվել է

Տկն Մերվի Նիեմիի, Ֆինլանդիայի վիճակագրություն
Պրն Գեդիմինաս Սամուոլիսի, Լիտվայի վիճակագրություն
կողմից

2017թ. փետրվարի 27 – մարտի 2

Վերջնական տարբերակ

ՀՀ ազգային վիճակագրական
ծառայություն

Statistics Finland

STATISTICS
LITHUANIA

STATISTICS
DENMARK

Փորձագետների կոնսակտային ինֆորմացիա

Մերվի Նիեմի
Ֆինլանդիայի վիճակագրություն
Տյոպայանկատու 13
FIN-00022 Ֆինլանդիայի վիճակագրություն
Ֆինլանդիա
Հեռ. +358 29 551 1000
Էլ-փոստ. Mervi.Niemi@stat.fi

Գեդիմինաս Սամուոլիս
Լիտվայի վիճակագրություն
Գեդիմինայի պողոտա 29
LT-01500 Վիլնյուս
Լիտվա
Հեռ. +370 5 2364 621
Gediminas.Samuolis@stat.gov.lt

Բովանդակություն

1. Ընդհանուր մեկնաբանություններ.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
2. Գնահատում և արդյունքներ.....	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
3. Եզրակացություններ և առաջարկություններ.....	8
Հավելված 1. Տեխնիկական առաջադրանք	10
Հավելված 2. Առաքելության ծրագիր	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Հավելված 3. Հանդիպմանը մասնակցած անձինք	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Հավելված 4. Համայնքի ինովացիայի հետազոտության (CIS) հիմնական աղյուսակների կազմումը.	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.
Հավելված 5. Հստորվի հարցեր ԵՄ համայնքի ինովացիայի հետազոտություններից	Fejl! Bogmærke er ikke defineret.3
Հավելված 6. ԵՄ հիմնական հարցերը (նշված դեղինով) հայկական CIS հարցաթերթում	13

Հապավումների ցանկ

ԵՄ	Եվրոպական միություն
ԵՄՄ	Եվրասիական մաքսային միություն
ՀՀ ԱՎԾ	Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական ծառայություն
ՇԵ	Շահառու երկիր
ԱԵ	Անդամ երկիր
ՏԱ	Տեխնիկական առաջադրանք
ԳՏԻ	Գիտություն, տեխնոլոգիա, ինովացիա

Սույն առաքելության զեկույցը պատրաստվել է «Հայաստանի ազգային վիճակագրական համակարգի ամրապնդում – փուլ II» Թվինինգ ծրագրի շրջանակներում: Սա բաղադրիչ 5-ի հինգերորդ գործողությունն էր, որի համար պլանավորված քայլերն իրականացվել են համաձայն ժամանակացույցի:

Առաքելության նպատակներն էին.

- Փորձնական հետազոտությունից ստացած փորձի հիման վրա կանոնավոր հետազոտությունների համար լրամշակված մեթոդներ
- Իմպուտացիայի մեթոդների առաջարկություններ, որոնք կօգտագործվեն աղյուսակների կանոնավոր կազմման համար
- Քննարկում վերանայման քաղաքականության վերաբերյալ
- Կանոնավոր արտադրման համար վերջնական հարցաթերթերի նախապատրաստում
- Կանոնավոր հետազոտության ծրագիր
- Հրապարակման ծրագիր ներառյալ սպառողների կարիքները
- Մեթոդաբանության մշակում
- Հետագա քննարկում վարչական աղբյուրների օգտագործման վերաբերյալ
- Քննարկումներում ընդգրկել համապատասխան շահառուների

Ծրագրված գործողությունները և սպասվող արդյունքն ապահովվել են:

ԱԵ փորձագետներն իրենց երախտիքն են արտահայտում բոլոր պաշտոնատար անձանց և անհատներին, ում հետ հանդիպել են: Փորձագետների Հայաստանում գտնվելու ընթացքում նշված անձանց կողմից ստացված աջակցությունը և արժեքավոր տեղեկատվությունը մեծապես հեշտացրել են նրաց աշխատանքը: Սույն հաշվետվության մեջ տեղ գտած տեսակետները և դիտարկումները պատկանում են ԱԵ փորձագետներին և որևէ կերպով չեն արտահայտում ԵՄ, ՀՀ ԱՎԾ, Լիտվայի վիճակագրության, Ֆինլանդիայի վիճակագրության կամ Դանիայի վիճակագրության տեսակետները:

2. Գնահատական և արդյունքներ

Գործողության սպասվող արդյունքներն էին

- Կանոնավոր հետազոտության և հրապարակման համար մշակված ծրագիր
- Առաջարկված իմպուտացիայի մեթոդներ
- Քննարկված վերանայման քաղաքականություն
- Ավարտուն տեսքի բերված հարցաթերթ
- Մշակված մեթոդաբանություն
- Հաջորդ գործողությունների համար պլանավորված աշխատանքային ծրագիր.
 - 5.6: Ձեռքբերումների դիտարկում և առաջարկություններ ապագայի համար (2017թ. ապրիլի 25-28-ը)

ՀՀ ԱՎԾ-ն ավարտել է ինովացիայի փորձնական տվյալների խմբագրումը նախորդ առաքելությունից հետո, որն իրականացվել էր 2016թ. հոկտեմբերին: Նաև պատրաստվել

են տվյալների կշիռները և համաձայնեցվել այդ առաքելության ժամանակ: Համաձայն հոկտեմբերին արված երակացությունների և առաջարկությունների ՀՀ ԱՎԾ-ն նաև արտադրել էր աղյուսակներ սույն առաքելությունից առաջ: Ավարտին հասցված տվյալները և առաջին աղյուսակները տրամադրվել են ԱԵ փորձագետներին նախքան առաքելությունը:

ՀՀ ԱՎԾ աշխատակիցները և ԱԵ փորձագետները քննարկեցին փորձնական հետազոտության մինչ այժմ ձեռք բերված փորձառությունները: Տվյալների հավաքագրման ընթացքում զարմանալի էր, որ մեծ կազմակերպություններից շատերը, որոնք ակնհայտորեն նաև ինովացիոն էին, որևէ ինովացիայի գործունեության մասին տվյալներ չէին ներկայացրել: Սրա համար կարող են լինել պատճառներ, ինչպիսիք են գաղտնիությունը, և հետազոտության հարցաթերթը կամավոր լրացնելու համար ժամանակ ծախսելու անպատրաստակամությունը (փորձնական հետազոտության համար պետական վիճակագրական հաշվետվության ձև չկա): Ինչպես արդեն նշվել է ավելի վաղ ծրագրի ընթացքում, ինովացիայի հասկացությունը բավական բարդ է եղել ռեսպոնդենտների համար: Սա կարող է իհարկե չափումների որոշ սխալների պատճառ հանդիսանալ, բայց ՀՀ ԱՎԾ աշխատակիցները հսկայական աշխատանք են կատարել՝ ռեսպոնդենտներին բացատրելու սահմանումները, և հիմա վստահ են, որ ռեսպոնդենտները առաջիկա հետազոտություններին ավելի լավ պատրաստված կլինեն: Դիտարկումներից մեկն այն էր, որ շատ կազմակերպություններ կային, որոնք իրենց նորարար չէին համարում հետազոտությունից առաջ, բայց հիմա իրենց նույնականացրել էին որպես նորարարներ՝ համաձայն տրված սահմանումների:

ՀՀ ԱՎԾ փորձագետը բիզնես ռեզիստրից օգնել է տվյալների խմբագրման և կշռման հարցում (բիզնես ռեզիստրի բաժինը նաև օգնել է ընտրանքը կատարել տվյալների հավաքագրումից առաջ): Տվյալների հավաքագրման ընթացքում որոշ անհամապատասխանություններ են բացահայտվել կազմակերպությունների պատասխանների մեջ աշխատողների թվի հետ կապված բիզնես ռեզիստրի և հետազոտության տվյալների միջև: Անհրաժեշտության դեպքում կարող են արդիականացվել բիզնես ռեզիստրի տվյալները և վերլուծվել տարբեր տվյալներից ստացված տեղեկատվությունը, սակայն հետագա հետազոտությունների համար նախատեսվում է օգտագործել բիզնես ռեզիստրի տվյալները՝ աշխատողների և շրջանառության վերաբերյալ հավելյալ տեղեկություններ հավաքագրելու փոխարեն: Սա հրաշալիորեն համապատասխանում է վիճակագրության սկզբունքին՝ համաձայն որի չպետք է հավաքագրել տվյալներ, որ մեկ անգամ արդեն հավաքագրվել են և արդեն առկա են:

Նաև քննարկվեց վարչական տվյալների հասանելիությունը և ռեզիստրի կիրառումն ընդլայնելու հարցը: Ինովացիայի տվյալները պետք է հետազոտվեն որովհետև ինովացիայի վերաբերյալ ռեզիստրներ չկան:

Սոցիալական ոլորտի և բնապահպանության ոլորտի բաժնից SS մասնագետը օգնել է ինովացիայի տվյալներից առաջին աղյուսակների կազմման հարցում: Համակարգչային ծրագրի հասանելիությունը բարդ է, որովհետև ինովացիայի հետազոտության համար պատասխանատու աշխատակազմը չունի աղյուսակների կազմման ինքնուրույն պատշաճ համակարգ, թեև լավ կլինեք ունենալ տվյալները մշակելու և հետևաբար ճկուն աշխատելու հնարավորություն: Մասնագետը, ով աջակցել է փորձնական հետազոտության առաջին աղյուսակների կազմմանը, նաև հանդիպել է ԱԵ փորձագետների հետ և քննարկել Ֆինլանդիայում և Լիտվայում աղյուսակների կազմման

տվյալների բազաների փորձառությունների հետ կապված հարցեր (այդ թվում տվյալների հավաքագրման, տվյալները փոխանցելու տարբերակի և հրապարակման հետ կապված հարցեր): Լիտվացի փորձագետը տեղեկացրեց համակարգչային ծրագրի մասին, որն անվճար է՝ R Project (<http://www.r-project.org/>; <http://cran.at.r-project.org/>): Ֆինլանդիայի վիճակագրությունում ինովացիայի տվյալները մշակվում են SAS ծրագրով:

Մինչ այժմ կատարված աշխատանքը հաստատում է, որ ՀՀ ԱՎԾ-ում տարբեր բաժինների միջև համագործակցությունը գործում է և իսկապես անհրաժեշտ է: Նաև ապագայում արդյունքը կարող է ձեռք բերվել լավ համագործակցությամբ:

Նաև քննարկվել է համայնքի ինովացիայի հետազոտության (CIS) տեսակը և ինովացիայի վիճակագրությունը և տվյալների այլ կարիքները, ինչպիսիք են ինովացիայի վերաբերյալ հարցումները Մաքսային միությունից: ՀՀ ԱՎԾ-ն կուսումնասիրի ինովացիայի վիճակագրության տվյալների հավաքագրման արդյունքներով այլ հարցումների պահանջները առավելագույնս բավարարելու հնարավորությունը, ինչը կօգնի նվազեցնել տարբեր հարցումների արդյունքում առաջացած աշխատանքային ծանրաբեռվածությունը:

Առաջին աղյուսակները մատնանշում են, որ մեկնարկը խոստումնալից է կանոնավոր հետազոտությունների իրականացման համար, չնայած որ միավորների թիվը համակցության մեջ բավականաչափ ցածր էր, և հատկապես հակառակ նրա, որ ինովացիոն գործունեություն իրականացնող կազմակերպությունների թիվը բավական ցածր էր: Օրինակ, առաջին արդյունքների հիման վրա քննարկվել են հետևյալ հարցերը.

- Արդյոք հետագայում ընդգրկել փոքր կազմակերպություններին թե ոչ (այո, եթե ցանկանում եք լինել համաեռնչ ԵՄ հետ)
- Հրապարակում (փոքր, միջին և մեծ կազմակերպություններ, NACE դասեր)
- Ինովացիայի վրա կատարված ծախսերի հրապարակում (որոնք շատ դժվար են և անվստահելի, և հավանաբար նաև առաջին անգամ հավաքագրելիս դրանք կարող են հրապարակվել ըստ կատեգորիայի տեսակի, կամ օրինակ ինովացիայի ինտենսիվության (ծախս/շրջանառություն)
- Ինովացիայի ծախսի բաշխումն ըստ գործունեության կատեգորիաների սպասվածից տարբեր էր, բայց այն համապատասխանում էր որոշ այլ երկրների արդյունքների հետ; ըստ երկրների տարբերությունները արտացոլում են տարբերությունները պայմանավորված տարբեր տնտեսական իրավիճակներով, մասամբ գոնե; որոշ երկրներում ներդրումները զարգացման մեջ հիմնականում ուղղված են մեքենասարքավորումներին և այլն, իսկ որոշ երկրներում՝ ինովացիոն գործունեության այլ տարրերի մեջ, օրինակ հետազոտության և մշակման (R&D); այս բարդ տարրի չափման բարդությունը կարող է նաև անդրադառնալ արդյունքների համադրելիության վրա:

Աղյուսակների կազմման կանոնները ավելի խորն են քննարկվել և աղյուսակների որոշ օրինակներ քննարկվել են միասին: Առաքելության ընթացքում ձեռք է բերվել համաձայնություն, որ փորձագետները տրամադրեն հիմնական կանոններ ամենաառանցքային աղյուսակների տեսակների համար, որից հետո ՀՀ ԱՎԾ-ն փորձնական տվյալներից կկազմի աղյուսակներ: Հետագա աղյուսակներին, հատկապես կանոնավոր արտադրման տեսանկյունից, անդրադարձ կլինի 2017թ. ապրիլին կայանալիք վերջին առաքելության ընթացքում:

Կշռված տվյալները նաև թույլ տվեցին առաջին միջազգային համադրումները կատարել և կազմել գրաֆիկներ, որոնք արտացոլում են, թե որ երկրներում են գերակշռում ինովացիոն գործունեությունները: Սա արվել է սահմանափակելով տվյալները համաձայն ԵՄ համայնքի ինովացիայի հետազոտության հիմնական NACE դասերի (հայկական փորձնական հետազոտությունն ընդգրկում էր բոլոր ԵՄ հիմնական դասերը, ինչպես նաև մի շարք լրացուցիչ դասեր, որոնք ազգային տեսանկյունից կարևոր են):

Վիճակագրական տեղեկատվությունը պատրաստվում և տարածվում է հետևելով անաչառության և օբյեկտիվության սկզբունքներին, այսինքն սիստեմավորված, հուսալի և անկողմնակալ ձևով, ելնելով սպառողների և ռեսպոնդենտների հանդեպ կիրառվող մասնագիտական և էթիկայի ստանդարտներից, թափանցիկության քաղաքականությունից և փորձառությունից: Վիճակագրական տեղեկատվության տարածման ձևերն են.

- Տեղեկատվության թողարկումները,
- Վիճակագրական հրապարակումները,
- Տվյալների բազայի ցուցանիշները (և GIS քարտեզներում),
- Սպառողների հարցումներին պատասխանները,
- Հրապարակումներ սոցիալական ցանցերում և լրատվության այլ հնարավոր ձևեր

ԱԵ փորձագետը ներկայացրեց բաղադրիչներ իրենց հրապարակումից: Խրախուսվեց հրապարակել փորձնական տվյալների հրապարակման բոլոր հնարավոր ասպեկտները, բայց միևնույն ժամանակ ուշադրությամբ դիտարկել բոլոր փոփոխականները, հաշվի առնելով հրապարակման համապատասխան, ողջամիտ և պատշաճ մակարդակը: ՀՀ ԱՎԾ-ի սկզբունքն է հրապարակել հնարավորինս շատ տեղեկատվություն՝ հավաքագրված տվյալների վերաբերյալ: Հրապարակումը կլինի համացանցում ՀՀ ԱՎԾ կայքում: Ինովացիայի վերաբերյալ փորձնական տվյալները սպառողներին տեսանելի դառնալու լավ միջոց է, ինչպես նաև լավ գովազդ: Ինչ վերաբերում է հրապարակման հետագա գաղափարներին (ընդհանուր առմամբ ինովացիայի տվյալներին) ՀՀ ԱՎԾ-ն պատրաստակամ է վերլուծել որոշ օրինակներ ժամանակի ընթացքում (ինչպես անում են ֆինները և լիովացիները):

Ինովացիայի վիճակագրության կազմման հիմնական հիմնահարցեր կնկարագրվեն մեթոդաբանական նշումներում, որը սկզբնապես ծրագրի պլանում նախատեսված չի եղել: Ինչ վերաբերում է մեթոդաբանությանը, առաքելության ընթացքում քննարկվեցին իմպուտացիայի հարցեր: Միևնույն ժամանակ նաև քննարկվեց պատասխանման ակտիվությունը Հայաստանում և մեթոդները, որոնք կիրառվում են ռեսպոնդենտների հետ աշխատելիս:

ՀՀ ԱՎԾ-ն նաև որոշ նախնական պլաններ և մտքեր ունի ինովացիայի կանոնավոր հետազոտության վերաբերյալ: Օրինակ փորձնական հետազոտության համար սոցիալական ոլորտի և բնապահպանական վիճակագրության բաժինը տարածքային գրասենյակների և այլ բաժինների մասնագետների, ինչպիսին բիզնես ռեգիստրի բաժինն է (համակցություն, ընտրանք, կշռում և գնահատում), աջակցությամբ (տվյալների հավաքագրում) պատասխանատու կլինի ինովացիայի վիճակագրության կանոնավոր արտադրման համար: Վերջնական լուծումները կապված ինովացիայի վիճակագրության կանոնավոր արտադրման հետ կախված են ՀՀ ԱՎԾ փորձառություններից:

Կապված վերանայման քաղաքականության և կանոնավոր արտադրման համար վերջնական հարցաթերթի հետ, ԱԵ փորձագետներն ընդգծեցին ինովացիոն

գործունեության փոփոխվող և զարգացող բնույթը, որից բխում է մոդուլների և հարցերի փոփոխման կարիքը հետազոտությունից հետազոտություն: Քննարկվեց ԵՄ համայնքի ինովացիայի 2016 հետազոտության նոր մոդելային հարցաթերթը, դրանում կատարված փոփոխությունները համեմատվել են 2014 հետազոտության հարցաթերթի հետ՝ որպես օրինակ նկարագրելու ինովացիայի հետազոտությունների փոփոխվող բնույթը:

ԱԵ փորձագետները շարունակեցին աշխատել Նշումների վրա, որը կլինի ՀՀ ԱՎԾ համար մեթոդաբանական ուղեցույց, ինչպես նաև կօգնի տվյալների հավաքագրմանը: Նշումները հնարավոր է խմբագրվեն նաև կայքի համար: Նշումներ չեն ընդգրկում վիճակագրական գործընթացի մեջ հաշվի առնվող բոլոր հիմնահարցերը: ԱԵ փորձագետները ենթադրում են, որ ՀՀ ԱՎԾ-ն պետք է Նշումները լրամշակի ըստ ազգային փորձառության (օրինակ կշռում, տարածում և այլն):

Որոշվեց Նշումներում հավաքագրել տարբեր հարցեր, որոնք օգտագործվում են համայնքի ինովացիայի հետազոտության համատեքստում (Համայնքի ինովացիայի հետազոտություն/CIS 2010-ից 2016) (նաև ներկայացված է Հավելված 5-ում): Սա կարող է օգտագործվել որպես օրինակ, երբ այլ տեղեկատվական կարիքներ քննարկվեն: Օրինակ տեղեկատվական աղբյուրների և ինովացիոն գործունեության նպատակի վերաբերյալ հարցերը, որոնք նաև նշված են ԵՄ կանոնակարգում, թեև կամավոր սկզբունքով են կիրառվում, կարող են հետաքրքիր, կարևոր և շատ հիմնական լինել և ընդգրկվել հարցաթերթում: ՀՀ ԱՎԾ-ն հաշվի կառնի անհրաժեշտ լրացումները: (Նաև որոշ նկարագրություններ և հարցաթերթի համար ցուցումներ կավելացվեն Նշումներում:)

ՀՀ ԱՎԾ-ն մատնանշեց մի քանի գաղափար հարցաթերթի փոփոխությունների վերաբերյալ կանոնավոր հետազոտությունների ժամանակ, որոնք համատեղ քննարկվեցին.

- Հանել աշխատողների թվի և շրջանառության փոփոխականները. Դրանք կարող են վերցվել բիզնես ռեգիստրից,
- Հանել բացատրական հարցերը արտադրանքի և գործընթացային ինովացիայի վերաբերյալ
- Եթե շահառուները կարող են տրամադրել կազմակերպությունների ցուցակ, որոնք ստանում են պետական աջակցություն ինովացիայի համար, ապա ինովացիոն գործունեություններին ուղղված պետական ֆինանսական աջակցության մասին հարցը կարող է հանվել
- Բնապահպանական ինովացիաների իրականացման վերաբերյալ հարցից հետո և բնապահպանաան ինովացիաներ իրականացնելու պատճառների վերաբերյալ հարցից առաջ ավելացնել ֆիլտր
- Կանոնավոր հետազոտության մեջ կարող են հարցեր ավելացվել ըստ ազգային նպատակի, ինչպես նաև ընտրովի մոդուլներ վերցված ԵՄ հարցաթերթից:

Խելամիտ է կարգավորել ինովացիայի վիճակագրության կանոնավոր արտադրման հարցերը մի փոքր ավելի ուշ, որովհետև Օսլոյի ձեռնարկը, որը ինովացիայի չափման հիմնական ուղեցույցն է, վերանայման գործընթացի մեջ է: Դրա նոր տարբերակում կարող են փոփոխվել հիմնական հասկացություններ, գաղափարներ և չափման ասպեկտներ, և ԱԵ փորձագետները ՀՀ ԱՎԾ աշխատակիցներին խրախուսել են ուղղորդվել նոր ձեռնարկով, որպեսզի կարողանան հետևել այդ ուղեցույցներին ապագա հետազոտություններում: Վերանայված տարբերակից հետո Նշումները ևս պետք է արդիականացվեն:

Նաև ԵՄ համայնքի ինովացիայի հետազոտությունն է ենթարկվում փոփոխությունների, ինչը կարող է նշանակել փոփոխություններ ԵՄ մակարդակով չափանիշների տեղեկատվության մեջ:

ԱԵ փորձագետները կրկին ընդգծեցին փաստաթղթավորման կարևորությունը և ստացան շատ տեղեկություններ որակի ուղղությամբ ՀՀ ԱՎԾ-ում կատարված աշխատանքի մասին (նոր բաժին, որակի հռչակագրեր, որակի զեկուցում և այլն): Սպառողներին վիճակագրական ցուցանիշների վերաբերյալ հնարավորին համապարփակ տեղեկատվություն տրամադրելու նպատակով՝ միասին կհրապարակվեն ստանդարտացված վիճակագրական հետազոտության մեթատվյալների նկարագրություններ և այլ առնչվող տեղեկատվություն:

ԱԵ փորձագետները առաքելության ընթացքում չհանդիպեցին շահառուների, բայց ՀՀ ԱՎԾ աշխատակիցները լավատեղյակ են ինովացիայի վերաբերյալ տվյալներին ամենաշատը առնչվող շահառուների սպասելիքներից: ՀՀ ԱՎԾ ներկայացուցիչը՝ Նելլի Բաղդասարյանը, սոցիալական ոլորտի և բնապահպանության բաժնի պետը, ով նաև պատասխանատու է ինովացիայի փորձնական հետազոտության իրականացման համար, ներկայացրել է սույն փորձնական հետազոտությունը մի քանի առիթներով և փորձագիտական հանդիպումներում, որտեղ ներկա են եղել շատ փորձագետներ և հիմնական շահառուներ: Ինովացիայի հետ կապված հիմնական շահագրգիռ կողմերն են Գիտության ազգային կոմիտեն և Էկոնոմիկայի նախարարությունը:

ԱԵ փորձագետներն ընդգծեցին շահառուների հետ համագործակցության և ներքին համագործակցության կարևորությունը: Նախքան հարցաթերթը ավարտին հասցնելը ապագա հետազոտությունների և պետական վիճակագրական հաշվետվության ձևի համար, չափազանց կարևոր է քննարկել սպառողների կարիքները շահառուների հետ. հասկապես այն դեպքում, որտեղ ավելի լավ է նվազագույնի հասցնել հարցաթերթի փոփոխությունները: Սպառողների կարիքները լավ ընդգրկվածությամբ քարտեզագրելը երաշխավորում է հարցաթերթի վավերականությունը երկար ժամանակով:

3. Եզրակացություններ և առաջարկություններ

Մեթոդաբանական ուղեցույցները կարող են տրամադրել պրակտիկ գործիք, որը կօգնի գործընթացին, բայց գործընթացային շատ հարցեր կախված կլինի ՀՀ ԱՎԾ փորձառություններից: ԱԵ փորձագետները ենթադրում են, որ այս հարցերը պետք է լրացվեն հիմնականում ՀՀ ԱՎԾ կողմից՝ համաձայն ազգային փորձառությամբ (օրինակ կշռում, տարածում և այլն):

Նախքան հաջորդ առաքելությունը ԱԵ փորձագետը առաջարկում է նախապատրաստել հետազոտության հիմնական արդյունքները (Հիմնական աղյուսակների կազմում Հավելված 4-ում): Ըստ փորձագետի կարծիքի ՀՀ ԱՎԾ-ն կարող է տրամադրել ընտրված ելքային աղյուսակներ նախարարություններին (աղյուսակներ, որոնք հիմնված են ԵՄ մոդելային հարցաթերթի կողերի վրա):

ԱԵ փորձագետները և ՀՀ ԱՎԾ-ն քննարկում են մի քանի գաղափարներ կանոնավոր հետազոտության հարցաթերթում փոփոխություններ կատարելու վերաբերյալ: Որոշ

հարցեր, որոնք կիրառվել են փորձնական հետազոտության մեջ, կարող են հանվել կանոնավոր հետազոտության հարցաթերթից: ԱԵ փորձագետներն առաջարկում են պահպանել ԵՄ հարցաթերթի հիմնական հարցերը: Համայնքի ինովացիայի հետազոտության հարցաթերթի հիմնական հարցերը ներկայացված են Հավելված 6-ում (նշված դեղինով):

ԵՄ համայնքների ինովացիայի հետազոտությունների կոնտեքստում օգտագործված տարբեր հարցեր ներկայացված են (CIS 2010-ից CIS 2016) Հավելված 5-ում: Այս հարցերը կարող են օգտագործվել որպես օրինակ սպառողների կարիքները քննարկելիս և կարող են ընդգրկվել ապագա CIS հետազոտություններում: Օրինակ ինովացիոն գործունեության և նպատակների մասին տեղեկատվության աղբյուրների վերաբերյալ հարցերը, որոնք նաև ԵՄ կանոնակարգում են նշված, թեև կամավոր հիմքերով են կիրառվում, բայց կարող են լինել հետաքրքիր, կարևոր և շատ հիմնական հարցեր հարցաթերթում ընդգրկելու համար: ՀՀ ԱՎԾ-ն կդիտարկի անհրաժեշտ լրացումները:

ԱԵ փորձագետներն առաջարկում են սպասել Օսլոյի ձեռնարկի վերանայված տարբերակին, ինչպես նաև ծանոթանալ CIS 2018-ի բովանդակությանը, հենց որ այն հասանելի լինի, նախքան ինովացիայի կանոնավոր հետազոտությունների վերաբերյալ վերջնական որոշումներ կայացնելը: Այս արդիականացումները կարող են փոխել առաջարկվող և կիրառվող մոտեցումը, հետևաբար կարևոր է սպասել և ծանոթանալ այս վերանայման արդյունքներին, հատկապես սույն վիճակագրության միջազգային համադրելիության տեսանկյունից:

Մերտ և լավ համագործակցությունը, թե՛ ներքին և թե՛ արտաքին շահառուների հետ ևս մեկ անգամ ընդգծվում է ԱԵ փորձագետների կողմից:

Հարմար կլինի վիճակագրական բաժինների համար հատուկ վիճակագրական համակարգչային ծրագիր (ինչպես անվճար R ծրագիրն է) ունենալ առավել ճկուն արտադրանք ապահովելու համար:

ՀՀ ԱՎԾ համար տնային աշխատանք մինչև հաջորդ առաքելության սկիզբը.

- ԱԵ փորձագետների առաջարկությունների հիման վրա փորձնական հետազոտության աղյուսակների վերջնական կազմում
- Ներկայացնել մեկնաբանություններ և առաջարկություններ «Մեթոդաբանական նշումներ ինովացիայի վիճակագրության համար» փաստաթղթի նախագծի վերաբերյալ
- Կանոնավոր հետազոտությունների հետ կապված կարիքների պլանավորում (ինչ է անհրաժեշտ, ինչպես ստանալ լավագույն արդյունքները և այլն)

Հավելված 1. Տեխնիկական առաջադրանք

Տեխնիկական առաջադրանք

ԵՄ թվինինգ ծրագիր AM/14/ENP/ST/15

2017թ. փետրվարի 27-ից մարտի 2-ը

Բաղադրիչ 5. Ինովացիայի վիճակագրություն

Գործողություն 5.5. Ինովացիայի վիճակագրության կանոնավոր հետազոտությունների նախապատրաստում

0. Բաղադրիչի պարտադիր արդյունքներ և չափանիշներ.

Պարտադիր արդյունքներ.

- Ներկայացված ինովացիոն վիճակագրություն (2017թ. հուլիս)

Չափանիշները.

- Նախագծված հարցաթերթ ինովացիայի վիճակագրության հավաքագրման համար (2016թ. փետրվար)
- Իրականացված փորձնական հետազոտություն (2017թ. հունվար)
- Վերլուծված փորձնական արդյունքներ (2017թ. հունվար)
- Ներկայացված մեթոդաբանություն ինովացիայի վիճակագրության վերաբերյալ (2017թ. ապրիլ)
- Մշակված պլան կանոնավոր արտադրման և հրապարակման համար (2017թ. ապրիլ)
- ՀՀ ԱՎԾ վերապատրաստված անձնակազմ ինովացիայի վիճակագրության հարցերի գծով (2017թ. հուլիս)

1. Գործողության նպատակը

- Փորձնական հետազոտության փորձի հիման վրա լրամշակված մեթոդներ կանոնավոր հետազոտությունների համար
- Իմպուտացիայի մեթոդների առաջարկություններ, որոնք կկիրառվեն տվյալների կանոնավոր հավաքագրման համար
- Վերանայման քաղաքականության քննարկում
- Կանոնավոր արտադրման համար վերջնական հարցաթերթի պատրաստում
- Կանոնավոր հետազոտության համար ծրագիր
- Հրապարակման ծրագիր՝ սպառողների կարիքների ընգրկմամբ
- Մեթոդաբանության մշակում
- Վարչական աղբյուրներից օգտվելու վերաբերյալ հետագա քննարկումներ
- Քննարկումներում ընդգրկել համապատասխան շահառուներին

2. Գործողության սպասվող արդյունքները

- Մշակված ծրագիր կանոնավոր հետազոտության և հրապարակման համար
- Առաջարկված իմպուտացիայի մեթոդներ
- Քննարկված վերանայման քաղաքականություն
- Վերջնական տեսքի բերված հարցաթերթ
- Մշակված մեթոդաբանություն
- Հաջորդ և վերջին գործողության համար պլանավորված աշխատանքային ծրագիր.
 - 5.6. Ձեռքբերումների ստուգողական դիտարկում և առաջարկություններ ապագայի համար (2017թ. ապրիլի 25-28-ը)

3. Մասնակիցներ

ՀՀ ԱՎԾ

Բաղադրիչի ղեկավարներ

- Պրն Գագիկ Գևորգյան
- Տկն Նելլի Բաղդասարյան

Այլ աշխատակիցներ

- Տկն Անահիտ Նազարյան
- Տկն Աննա Հակոբյան
- Տկն Ալինա Գրիգորյան

ԱԵ փորձագետներ

Տկն Մերվի Նիեմի, փորձագետ, Ֆինլանդիայի վիճակագրություն

Պրն Գեդիմինաս Սամուոլիս, փորձագետ, Լիտվայի վիճակագրություն

Գործողությանը մասնակցած այլ շահառուներ

Ներկայացուցիչներ.

- ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարությունից
- ՀՀ Էկոնոմիկայի նախարարության Մտավոր սեփականության գործակալությունից
- ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության Գիտության պետական կոմիտեից
- ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայից

նույնպես կիրավիրվեն:

Հավելված 2. Առաքելության ծրագիր

Ժամանակ	Վայր	Միջոցառում	Նպատակ/ մանրամասներ
Երկուշաբթի, առավոտյան (27/2)	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ԹՄԽ հետ	Շաբաթվա ծրագրի քննարկում
	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավարի և ՇԵ փորձագետների հետ	Ընթացիկ իրավիճակի գնահատում և վերջին առաքելությունից ի վեր իրականացված աշխատանքների ներկայացում ՇԵ կողմից Սույն առաքելությանից ակնկալվող արդյունքների ներկայացում ՇԵ կողմից Կանոնավոր հետազոտությունների համար փորձնական հետազոտության փորձի հիման վրա լրամշակված մեթոդների քննարկում
Երկուշաբթի, կեսօրից հետո (27/2)	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավարի և ՇԵ փորձագետների հետ	Իմպուտացիայի մեթոդների առաջարկներ, որոնք կկիրառվեն տվյալների կանոնավոր հավաքագրման համար Վերանայման քաղաքականության քննարկում
Երեքշաբթի, առավոտ (28/2)	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավարի և ՇԵ փորձագետների հետ	Կանոնավոր արտադրման համար վերջնական հարցաթերթերի նախապատրաստում Ծրագիր կանոնավոր հետազոտության համար
Երեքշաբթի, կեսօրից հետո (28/2)	ՀՀ ԱՎԾ	Հանդիպում շահառուների հետ	Հանդիպում շահառուների հետ
Չորեքշաբթի, առավոտ (1/3)		Հանդիպում ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավարի և ՇԵ փորձագետների հետ	Հրապարակման պլան, որում հաշվի են առնված սպառողների կարիքները Մեթոդաբանության մշակում Վարչական աղբյուրներից օգտվելու վերաբերյալ հետագա քննարկումներ
Չորեքշաբթի, կեսօրից հետո (1/3)		Հանդիպում ՇԵ Բաղադրիչի ղեկավարի հետ	ԱԵ փորձագետների բացահայտումների ներկայացում և ձեռքբերված եզրակացությունների համաձայնեցում

		Չնախատեսված հանդիպումներ	Վերջնական պարզաբանումներ ՇԵ փորձագետների հետ, հաշվետվության պատրաստում և ներկայացում ՇԵ ծրագրի ղեկավարին
Հինգշաբթի, առավոտ (2/3)	ՀՀ ԱՎԾ	Ամփոփիչ հանդիպում ՇԵ ծրագրի ղեկավարի հետ	Եզրակացություններ և առաջարկություններ հաջորդ գործողության համար և ՇԵ փորձագետների համար ենթադրվող աշխատանքային ծրագրի ներկայացում

Հավելված 3. Հանդիպումներին մասնակցած անձինք

ՀՀ ԱՎԾ.

- Ստեփան Մնացականյան, ՀՀ ԱՎԾ նախագահ
- Անահիտ Սաֆյան, ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ
- Գագիկ Գևորգյան, ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ
- Նելլի Բաղդասարյան, Սոցիալական ոլորտի և բնապահպանության բաժնի պետ
- Ալինա Գրիգորյան, Սոցիալական ոլորտի և բնապահպանության բաժին
- Աննա Հակոբյան, Սոցիալական ոլորտի և բնապահպանության բաժին
- Վարդան Արևշատյան, Բիզնես ռեգիստրի բաժին

ԹՄԽ քիմ.

- Պիտեր Բոնստեդ Անան Հանսեն, ԹՎինինգ մշտական խորհրդատու
- Լիանա Աթոյան, ԹՄԽ օգնական
- Անուշ Պողոսյան, ԹՄԽ թարգմանիչ

Հավելված 4. Հիմնական աղյուսակները ԵՄ համայնքի ինովացիայի հետազոտության համար

Տե՛ս առանձին փաստաթուղթը

Հավելված 5. ԵՄ համայնքի ինովացիայի հետազոտության համար ընտրովի հարցերը

Տե՛ս առանձին փաստաթուղթը

Հավելված 6. ԵՄ համայնքի ինովացիայի հետազոտության հիմնական հարցերը (դեղինով) հարցաթերթի հայկական տարբերակում

Տե՛ս առանձին փաստաթուղթը